

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XVII

4/2019

december

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia!

Dedina roka 2019

Len pred nedávnom som písal, čo plánujeme v roku 2019 robiť, a už je tu koniec roka, čas hodnotenia. V podstate sa nám podarilo splniť všetko, čo sme si naplánovali, a vďaka nám všetkým sa Papradno stalo dedinou roka 2019. Je to celoslovenský, historický úspech, ktorý nám už nikto nezoberie, a my urobíme všetko pre to, aby sme tento úspech pozitívne využili.

Všetko sme nestihli

Nebudem písať, čo všetko sme urobili, ale spomeniem, čo sme nestihli. Chceli sme do konca roka skolaudovať I. etapu vodovodu pod Holým vrškom, no z dôvodu meškania dodávky čerpadiel do dotlačacej stanice sa nám to nepodarilo. Po inštalácii čerpadiel ihneď pripravíme všetky podklady ku kolaudácii, aby sa vetva mohla využívať. Tiež sme nestihli dokončiť rekonštrukciu rozhladne na Stratenci, ktorá je v havarijnom stave. Červený smrek z obecnej hory je už pripravený k porezaniu hranolov a celú konštrukciu vymeníme v jarných mesiacoch, keď nám to počasie dovolí.

Odpady čakajú novoty

Určite ste zaregistrovali v médiách zhoršujúcu sa situáciu s odpadmi. Náklady na likvidáciu odpadov musia byť financované z poplatku občanov a nie z obecného rozpočtu. Štát postupne zvyšuje poplatok za skládovanie odpadu, a tým chce znížiť množstvo odpadu končiaceho na skládke. Podstata je v tom, koľko odpadu vyprodukuje, toľko si zaplatíme. Takmer všetky obce nášho okresu sú nútené zvýšiť poplatok za odpad a nevyhneme sa tomu ani u nás. Pozitívne na tejto zlej správe je to, že vďaka fungujúcemu zbernému dvoru nezvyšujeme toľko ako okolité obce a po prerátaní reálnych nákladov musíme poplatok zvýšiť o 3 €. Je u nás veľa domácností, ktoré poctivo separujú, no je tu aj dosť tých, ktorí to nepokladajú za potrebné a vezú sa na úkor ostatných. Snažíme sa hľadať spravodlivý systém, aby tí, ktorí separujú, mali nižšie poplatky. Budúci rok zostávame na tom, čo máme teraz, no súbežne už bu-

Sme hrdí, sme pyšní

Končí sa rok 2019. Pre našu obec bol úspešný – ocenení boli občania, kolektívy a prestížne ocenenie získala aj samotná obec Papradno. Stala sa Dedinou roka 2019. Tešíme sa z tohto ocenenia, sme hrdí na našu krásnu dzedzinu.

Veríme, že aj pre vás bol tento rok úspešný. A čo je pre vás úspech? Dobrý plat, nové auto, exotická dovolenka? Alebo urovnané vzťahy v rodine aj so susedmi, hrejivý pocit z dobrého skutku?

Želám vám pokojné a požehnané prežitie Vianoc, pokoj v duši a veľa úspechov v novom roku.

(ap)

Detská folklórna skupina Podžiaranček na Ondrejovských hodoch 2019.

deme zavádzať nový systém evidencie odpadov na základe čiarových kódov. Každá domácnosť dostane špecifický kód, ktorý bude prilepený aj na popolnici. Tento bude načítaný pri každom vývoze. Dokážeme pri vývoze evidovať aj naplnenie popolnice a čo je v nej. Vyseparovaný odpad vo vrečiach označených špecifickým kódom bude na zbernom dvore načítaný do systému a na konci roka dokážeme presne vyhodnotiť, koľko odpadu domácnosť vyprodukovala na skládku a koľko dokázala vyseparovať, a tak dokážeme nastaviť spravodlivé platby. Sme prvou obcou v okrese, ktorá prechádza na tento systém. Verím, že s problémami, ktoré určite vzniknú pri zavádzaní systému, v konečnom dôsledku príde aj spravodlivosť v stanovení poplatku za produkciu odpadu.

Financujeme to najpotrebnejšie

Vzhľadom k meniacej sa legislatíve musíme v centre sociálnych služieb osadiť presklené protipožiariarne dvere na únikových cestách, čo nás bude stáť 10 000 € z obecného rozpočtu. V budúcom roku by

sme chceli dokončiť celý vodovod pod Holým vrškom, asfaltovať ďalšie komunikácie v obci a tiež vyriešiť opravu cesty na Kolibu, ktorá je v dezolátnom stave. Ak nenájde ohoťu zo strany firmy, ktorá toto poškodenie v najväčšej miere spôsobila, pristúpime na základe odborného posudku k zákazu vjazdu vozidla nad určitú hmotnosť a dĺžku do tejto časti, aj keď je v územnom pláne vedená ako priemyselná zóna. Myslím, že v Papradne nemala byť nikdy táto priemyselná zóna schválená, nakoľko sme horská obec a rozvoj mal byť orientovaný iným smerom. Urobil sa ústretový krok firme a nakoniec sa to otočilo proti obci.

Staráme sa o svoje, ale...

Predvolebné obdobie neprineslo obciam nič pozitívne a opatrenia, ako obedy zadarmo, zníženie odpočítateľnej položky z dane príjmu fyzických osôb, ako aj budúcoročné zvýšenie platov o 10 percent a podobné opatrenia, ktorými si niekto robil predvolebnú kampaň, nám uberie z rozpočtu obce, nakoľko štát nám pozabudol toto

Pokračovanie na str. 2

Slovo starostu

Pokračovanie zo str. 1

zvýšenie na výdavkoch pokrytých aj na príjmovej časti. Vyjadrenia niektorých politikov, že si máme dvihnúť dane z nehnuteľností na úroveň ostatných štátov Európskej únie na pokrytie takýchto výdavkov, mi dvíhajú adrenalín. Na jednej strane prijímajú zákon, ktorý má dať viac občanom, a na druhej strane má byť obec ten dráb, čo to má vybrať v daniach. Osobne si myslím, že pojem samospráva stráca zmysel a veci, ktoré by sme si mali v rámci obce sami spravovať a riadiť, nám začína diktovať štát, ale v obci musíme inak hospodáriť a investovať, aby obec fungovala a občania boli spokojní, a nie rozhadzovať ako oni. Musíme myslieť aj na situácie, keď nám povolia radiátory v škole alebo v centre sociálnych služieb, alebo nám privalový dážď zatopí bytovky, alebo rodinné domy, či zničí cestu, a my tieto situácie musíme vyriešiť hneď a na to potrebujeme finančnú rezervu, aby sme mohli ďalej normálne žiť a nie si brať na takéto situácie úver a zadlžovať obec. S obecným zastupiteľstvom budeme spravovať obec tak, aby sme naplnili literu zákona, ale aby sa čo najmenej takéto negatívne opatrenia odrazili na živote v našej obci. V budúcoročných voľbách sa rozhodujeme zdravým sedliackym rozumom a zvažujeme tie sľuby, či sú reálne.

Parkujeme vo svojom dvore

Zimu máme už tu a, našťastie, zatiaľ bez snehu, no aj ten určite príde. Chcel by som poprosiť tých, ktorí svoje autá parkujú na miestnych komunikáciách, aby sa zamysleli nad tým, že to auto znemožňuje ohňanie cesty a bolo by dobré a slušné myslieť aj na ostatných a parkovať ho

Ďakujem všetkým členom stavebnej komisie za ich prácu v roku 2019 a želim veľa úspechov v novom roku

Roman Vachalik,
predseda stavebnej komisie

Obecný úrad oznamuje občanom, že k 29. februáru 2020 končí vysielanie káblovej televízie v obci.

vo dvore, aby sme mohli cesty ohňovať na celú šírku vozovky. Môže sa stať, že kvôli môjmu autu odstavenému na ceste sa nedostane sanitka k niekomu, kto ju potrebuje.

A ďakujem

V závere chcem poďakovať všetkým dobrovoľným zložkám pri pomoci v súťaži Dedina roka, ale aj za celoročnú pomoc pri akciách, ako aj vám všetkým, ktorí prispievate k tomu, aby život v našej obci bol príjemný a zmysluplný. Nevieime, kedy sa nám naplní náš čas, a preto by sme mali každý deň žiť naplno a jeden pre druhého. Každé ráno vstávať s pocitom, že niekomu dnes pomôžem, niekoho dnes poteším. Ďakujem nášmu Podžiaranu za super program na Ondrejovských hodoch, ktorý by určite vyhral aj európsku talentovú súťaž. Kultúrny program pre veľký záujem divákov zopakujeme. Ďakujem poslancom obecného zastupiteľstva za obozretosť a férovosť pri spravovaní našej obce.

Spoločne vykročme

Chcem vás pozvať na ohňostrojk uvítaniu nového roku 2020 v priestoroch centrálnej zóny, na novoročné kúpanie otužilcov na Stavnici 1. 1. 2020 o 12:00, na plesovú sezónu a na všetky podujatia poriadané v našej dedinke.

Prajem vám krásne a požehnané vianočné sviatky v kruhu rodiny a úspešné vykročenie do nového roku 2020.

Ing. Roman Španihel

Komunitná záhrada

Pri bytovkách 1518 a 1526 by mala v budúcom roku vzniknúť prvá Komunitná záhrada Luhy. Prírodnú tam vyvýšenú záhradu, kde budú môcť nájomníci pestovať zeleninu, kvety či trvalky. Okrem toho sa tam vytvorí priestor pre opekanie s lavičkami a vysadia sa ovocné stromy a ovocné kríky. Komunitná záhrada by mala skrášliť životné prostredie pred bytovkami a mala by pomôcť vzbudzovať záujem o prírodu a budovať dobré medziľudské vzťahy. Veríme, že nájomníci sa chopia iniciatívy, priložia ruku k dielu (predovšetkým svojím záujmom a starostlivosťou o svoje okolie) a komunitná záhrada bude plniť svoj účel.

Zlaté svadby

Stanislav Portášik a Mária Hároníková.

Ivan Balušik a Marta Lapúníková.

Matričné okienko

Svadby

4. októbra

Martin Matejka
a Martina Januchová

5. októbra

Michal Nociar
a Zuzana Hikaníková
Pavol Rusnák
a Paulína Hrebičíková

26. októbra

Mário Novák
a Simona Šušková

27. októbra

Mikuláš Moravík
a Zuzana Burinová

* Vítame vás

Samuel Chmeliar
Viktória Margušová
Jakub Balušik
Dorota Juríčková
Margaréta Moravíková
Natalie Pauk
Leo Kolkus

Zomreli

Ján Pacúch (1950)	28.9.
Natália Bibišová (1935)	30.9.
Františka Kapitániková (1940)	16. 10.
Bernard Štrbák (1932)	9.9.
Pavol Máček (1936)	16. 11.
Mária Majčiníková (1939)	5. 12.
Jozef Sučík (1941)	11. 12.

Papradno od roku 2020 bez zubného lekára

MUDr. Vlasta Barbosová oznamuje svojim pacientom, že k 1.1.2020 bude ukončená prax na zubnej ambulancii v Papradne. **Od 16.12.2019 nebude doktorka ordinovať** vzhľadom na administratívne práce.

Pacienti z Papradna a Brvnišťa, ktorí si nájdu nového zubára, si môžu prísť pre svoju kartu **do 13.12.2019**. Po tomto dátume budú ostatné karty odovzdané na vyšší územný celok - Trenčiansky samosprávny kraj v Trenčíne. O pridelení lekárovi je potrebné sa informovať na TSK v Trenčíne na číslach: **032/ 6555 155, 0901 918 185 alebo 032/ 6555 153.**

V našej obci

BOLO

5. októbra

sa milovníci dobrého piva stretli na **Pivnom festivale v M-bare Papradno**. Aj keď bolo upršané popoludnie, návštevníkov počasia neodradilo a prišli si pochutnať nielen na rôznych druhoch piva, ale aj na výborných špeciálnostiach, ktoré pripravil Jožko Zdurienčik & spol. Nechýbali súťaže, tombola a k dobrej nálade prispeli aj FSK a LH Bukoviny z Brvnišťa a skupina Kartburátor. Estrádna sála KD na večernej zábave praskala vo švíkoch.

13. októbra

patrilo nedeľné popoludnie našim skôr narodeným občanom, ktorých pozdravili pri príležitosti **Mesiaca úcty k starším** žiaci MŠ, ZŠ, Súkromnej ZUŠ, DFSK Podžiaranček i FSK Podžiaran krásnym kultúrnym programom. Sprievodným programom bola v estrádnej sále KD **výstavka ovocia a zeleniny**. Viac na str. 5.

26. – 27. októbra

sa konal na Kolibe **víkend poľovníckych špeciálit**, tzv. divinové hody. Ochutnať sme mohli medailóniky zo srnca, jeleňa a diviaka s hríbovou, šípkovou alebo brusnicovou omáčkou, jelení guláš a iné špeciality. K príjemnému posedeniu vyhrávala ľudová hudba.

7. novembra

sa uskutočnilo v KD slávnostné vyhodnotenie súťaže Dedina roka 2019. Viac na strane str. 6.

30. novembra

sa konali v Papradne **Ondrejovské hody**. Viac na strane str. 10.-11.

6. decembra

sa hlavne deti tešili na **Mikuláša**. Prišiel do Papradna aj s pomocníkmi, zabával deti, rozdával sladkosti a rozsvietil vianočný stromček v estrádnej sále a aj pred kultúrnym domom.

7. decembra

sa uskutočnil **III. ročník netradičnej Mikulášskej zabíjačky** na Kolibe Papradno. Vo výrobe zabíjačkových dobrôt súťažili štyri družstvá. Opäť zvíťazili domáci pod vedením F. Hromáčka. Mikuláš, čert a anjel potešili deti sladkosťami, dospelých zase folklórne skupiny Bukoviny z Brvnišťa, heligónkar Hampel z

Moravy a harmonikári Jozef Šibík, Anton Macháč, Jozef Miniarik a Miroslav Brezničan.

15. decembra

sa v kinosále KD konal **Vianočný koncert žiakov SZUŠ** – pobočka Papradno pod vedením učiteľa Juraja Šipeka.

BUDE

25. decembra

Jasličková pobožnosť bude od 14. h v našom kostole.

26. decembra

Farský úrad Papradno a FSK Podžiaran vás pozývajú o 11.00 hodine do Kostola sv. Ondreja na **vianočný koncert Od Betléma ňedaľeko**.

26. decembra

organizuje Klub turistov a lyžiarov Papradno v popoludňajších hodinách prechádzku na Kopačnicu.

31. decembra

je už tradíciou, že sa o 23. hodine stretávame pri OÚ a amfiteátri na **spoločnom ukončení roka**. Občerstvenie bude pripravené. Čakanie na polnoc nám spríjemní hudba a po polnoci ohňostroj.

31. decembra

pozývajú turisti Brvnišťa svojich priaznivcov na tradičný **výstup na Bukovinu**.

1. januára

Dobrovoľný hasičský zbor Papradno vás pozýva na novoročné kúpanie sa **ľadových medvedov** v rieke Papradnianke o 12. hodine na Košiaroch pri Stavnicí. Na zahriatie bude pripravený čaj a víno.

18. januára

pozýva DHZ Papradno na **2. reprezentačný ples hasičov** do estrádnej sály KD. Hostami programu budú Robo Kazík, skupina IMPULZ a Heligónkarky v troch generáciách.

8. februára

pozýva starosta obce a poslanci OZ na **12. Obecný ples** do KD. Hostom programu bude spevák Tomáš Bezdeda a zabávačka Gizka Oňová. Do tanca bude hrať hudobná skupina BONITA.

15. februára

ZRS a vedenie ZŠ s MŠ Papradno pozývajú rodičov a pria-

Kolektív M-baru ďakuje všetkým sponzorom, ktorí prispeli k organizovaniu pivného festivalu.

Mikuláš s deťmi pred rozsvieteným stromčekom.

Podžiaran na hodoch.

25. februára

o 17. hodine pozýva FSK Podžiaran občanov k amfiteátru na **pochovávanie basy**. V mesiaci **marec** 2020 bude zorganizovaná v KD **BURZA ošatenia**. Presný termín oznámime prostredníctvom plagátov a hlásenia v miestnom rozhlase.

o 17. hodine pozýva FSK Podžiaran občanov k amfiteátru na **pochovávanie basy**. V programe vystúpia žiaci ZŠ a DFSK Podžiaranček. Do tanca bude hrať hudobná skupina ...

22. februára

budeme fašiangovať. Od 14. hodiny pôjde so spevom **sprievod masiek** od zdravotného strediska smerom na Košiare a späť k amfiteátru za OÚ, kde bude disco zábava a občerstvenie. Večer vás pozývame na tanečnú zábavu do KD.

5. apríla

na **Kvetnú nedeľu** bude v priestoroch amfiteátra stánkový predaj medovníkov a remeselníckych výrobkov. Skupinky dievčat z DFSK Podžiaranček budú *chodzie po máji*.

Duchovné slovo

Milí moji farníci, milí čitatelia!

Pri pohľade na všetky horiace sviece na adventnom venci si uvedomujeme, že sa blíži čas, ktorý nazývame rôznymi názvami. Pre kresťanov sú to sviatky Vianoc - pokoja a radosti z narodenia Božieho Syna Ježiša Krista, pre iných zas sviatky žičlivosti či zábav, alebo sviatky, kedy si viacej všimame jeden druhého a chceme byť blízko pri sebe.

Nejeden z nás si pri slove Vianoce povzdychne: Ako ten čas letí... a možno ho prepadne aj panika, ako to všetko postihame: nakúpiť, navariť, upratať, vyzdobiť, aby bolo všetko tak, ako má byť, aby nič nechýbalo. A predsa, či už v pokoji, alebo v zhone Vianoce prídu. Aké to však budú Vianoce? Aký to bude čas? Ako a s kým ho prežijeme? Aj to sú otázky, nad ktorými sa ako kňaz zamýšľam a myslím, že by sme si ich mali položiť všetci a snažiť sa odpovedať na ne pravdivo a úprimne.

V jednej kresťanskej vianočnej piesni sa spieva: Čas radosti, veselosti svetu nastal Veru áno, svetu nastal a svet sa tvári, že radosť a veselosť sa dá prežiť jedine pri preplnenom stole rôznych jedál, pri tých najdrahších vianočných darčekom, pri blikajúcich vianočných stromčekoch či vianočných výpredajoch. Áno, aj to je radosť, radosť na chvíľu, keď človek zabudne na starosti či iné problémy. Ale čo potom po Vianociach?

Radosť a veselosť z Kristovho narodenia a príchodu je tou pravou radosťou a pravým pokojom Vianoc a celého života v dňoch sviatočných, ale aj tých obyčajných. Ježiš nás chce obdarovať týmito darmi radosti, pokoja a lásky. Preto prichádza, aby sa daroval a bol s nami. Prijmime Ho ako najväčší dar a najväčšiu radosť.

Pouvažujme nad pravým zmyslom Vianoc, nad jednotlivými dňami, ktoré budeme, verím, spoločne prežívať ako farská rodina v našom Božom chráme.

Narodenie Pána

- Vianoce 25. decembra

Slávnosť Narodenia Pána je popri Veľkej noci a Turícach najväčším cirkevným sviatkom. Spočiatku narodenie Pána nemalo svoj osobitný sviatok a od polovice 3. storočia sa pripomínalo na Východe spolu s inými „zjaveniami Pána“. Na Západe sa však v polovici 4. storočia začína objavovať osobitná spomienka Božieho narodenia. Keďže 25. marca sa všeobecne slávil sviatok Zvestovania Pána, keď archanjel Gabriel zvestoval Márii, že bude Kristovou matkou, o 9 mesiacov (čas vývinu dieťaťa v tele matky) podľa tohto datovania pripadol symbolický deň narodenia Pána práve na 25. december. Od 6. storočia na sviatok Narodenia Pána kňaz celebruje tri sväté omše: polnočnú, rannú (pastiersku) a slávnostnú dennú. Ježiš sa narodil v Betleheme. Je to mesto asi osem kilometrov južne od Jeruzalema, rodisko kráľa Dávida. Sem prišiel kvôli sčítaniu obyvateľstva Jozef z Nazaretu so svojou snúbenicou Máriou a tu sa narodil Ježiš. Slávnosť Narodenia Pána sa slávi s vigíliou a s oktávou. Vianočné obdobie však pokračuje aj po ôsmich dňoch a končí sa nedeľou po Zjavení Pána. Do tohto obdobia zaraďujeme štyri

významné sviatky kresťanského kalendára: Sviatok Svätej rodiny, Slávnosť Bohorodičky Panny Márie, slávnosť Zjavenia Pána a sviatok Krstu Pána.

Sv. Štefan, diakon, prvo-mučeník, 26. decembra

Meno Štefan znamená koruna. Štefan bol prvým Ježišovým učeníkom, ktorý podstúpil mučenícku smrť. Bol diakonom prvej Cirkvi - ustanovený, aby sa staral o vdovy a o chudobných. O jeho živote sa v krátkosti píše v Skutkoch apoštolov. Štefan neohrozene vyznával svoju vieru, hovoril vo veľkej múdrosti a mnohí sa na jeho kázanie obrátili. Nepriateľom Cirkvi sa to však nepáčilo. Pri jeho múdrosti strácali argumenty, a tak našli mužov, ktorí krivo svedčili, že hovoril proti Bohu. Štefan však neohrozene stál pred svojimi nepriateľmi. Biblia hovorí, že jeho tvár bola ako tvár anjela. Hovoril o Ježišovi ako o prisľúbenom Mesiášovi. Vyčítal svojim nepriateľom, že mu neuverili.

Sviatok svätej rodiny, 29. decembra

Tento sviatok sa od r. 1969 slávi v nedeľu po Narodení Pána. Kult Svätej rodiny má svoje korene už v stredoveku, ale do kresťanskej verejnosti prenikol

až začiatkom 17. storočia. Jedným z jeho horlivých šíriteľov bol sv. František Saleský, ktorý predstavoval tri osoby Svätej rodiny ako pozemský obraz nebeskej Najsvätejšej Trojice. K tejto myšlienke pridali ďalší rozmer jezuiti vo Francúzsku. Svätú rodinu predstavovali ako vzor kresťanských rodín. Medzi podporovateľov kultu Svätej rodiny patrili aj pápeži Pius IX. a Lev XIII., ale až Benedikt XV. v r. 1921 nariadil slávenie tohto sviatku pre celú Cirkev.

Slávnosť Panny Márie

Bohorodičky, 1. januára

Slávnosťou Panny Márie Bohorodičky, ktorou si Cirkev pripomína dôležitú úlohu Márie v ekonómii spásy ako Matky Syna Božieho a jej vyhlásenie za Bohorodičku na Treťom ekumenickom koncile v Efeze v roku 431. Bohorodička je titul, ktorým prvotná Cirkev poctila Pannu Máriu na konci 3. storočia. Vyjadruje sa ním skutočnosť, že Mária bola matkou Božieho Syna nielen ako človeka, ale aj ako pravého Boha. V 5. storočí sa v Cirkvi vyskytli pochybnosti o teologickej správnosti tohto titulu. Koncil v Efeze roku 431 odsúdil tento bludný názor a vyhlásil dogmu, že Panne Márii ako matke Bohočloveka Ježiša Krista názov Bohorodička právom patrí.

Slávnosť Zjavenia Pána

- Traja králi, 6. januára

Na Východe už od 3. storočia bol 6. január sviatkom Zjavenia Pána. Cirkev si v ňom pripomínala „tri zázraky“: príchod mudrcov z Východu, Ježišov krst a jeho prvý zázrak v Káne Galilejskej. V 4. storočí sa tento sviatok rozšíril aj na Západe, kde liturgia a čítania kládli dôraz predovšetkým na poklonu mudrcov z Východu. Títo učenci z Perzie boli v náboženských legendách zobrazovaní ako „traja králi“ s menami Gašpar, Melichar a Baltazar, hoci evanjeliový záznam

tohto príbehu o ich počte, kráľovskej hodnosti a menách nič nehovorí. Kult „Troch kráľov“ bol v stredoveku veľmi rozšírený. Ich údajné relikvie sa uchovávali v Miláne, odkiaľ ich cisár Fridrich Barbarossa odniesol do Kolína nad Rýnom, kde boli uložené v katedrále. Zjavenie Pána je zjavením Ježiša Krista ako Mesiáša Izraela, Božieho Syna a Spasiteľa sveta. Spolu s Ježišovým krstom v Jordáne a so svadbou v Káne sa slávi poklona Ježišovi zo strany „mudrcov“, ktorí prišli z Východu. V týchto mudrcoch, ktorí sú predstaviteľmi okolitých pohanských náboženstiev, evanjelium vidí prvotiny národov, ktoré prijímajú dobrú zvesť o spásе skrze vtelenie. Príchod mudrcov do Jeruzalema s cieľom pokloniť sa židovskému kráľovi ukazuje, že v mesiášskom svetle Dávidovej hviezdy hľadajú v Izraeli toho, ktorý bude kráľom národov. Ich príchod znamená, že pohania môžu objaviť Ježiša a klaňať sa mu ako Božiemu Synovi a Spasiteľovi sveta.

V týchto vianočných dňoch, o ktorých ste uvažovali, prichádza BOH, ktorý si berie ľudské telo, aby nám bol podobný vo všetkom okrem hriechu. Boh, ktorý prichádza v tichu a pod rúskom noci, aby na svitaní vo svetle a za spevu anjelov ukázal ľudstvu a svetu svoju moc.

Nech v tomto požehnanom čase zaznieva z našich úst a sŕdc – nech je zvelebený Boh a Otec nášho Pána Ježiša ... za to, že nám dal najväčší dar, Kráľa kráľov a Pána pánov, svojho Syna Ježiša Krista.

Prajem všetkým ľuďom dobrej vôle, všetkým mojim farníkom, aby prijali tento Boží dar s bážňou a vďakou a prežili tieto požehnané dni naplnené láskou, radosťou a pokojom.

So žičením požehnaných vianočných sviatkov vás všetkých žehná
Martin Hruška

ČERIEPKY z Podjavorníka

Posledné ľudské jaseňy

V poslednom období si spomínam na niekoľko dlhovekých ľudských jaseňov z Podjavorníka s obdivuhodnými osudmi. Tieto ľudské jaseňy v poslednom období ukončili svoju púť na tejto zemi. Ich životy vyschli navždy ako korene ich drevených súputníkov...

Ľudmina Chuchmáková (1931, 88 rokov) Žena s úžasným a obdivuhodným osudom. V mladom veku stratila mamu, otec sa neskôr znovu oženil. Za mladi odišli celá rodina na Dolniaky na majer PÉTERHÁZ (Petrov dvor) v lokalite Dubník pri Nových Zámkoch, aby sa ona po čase vrátila späť domov už aj s manželom Jožom a najstaršími deťmi. Vychovali 12 detí, čo je aj v našom kraji, kde bývalo nezriedka v rodinách viac detí, nezvyčajné a výnimočné. Bola vraj úžasná mama. Na raňajky pred odchodom do školy podľa možnosti každému pripravila zvlášť to, čo mu práve chutilo a čo si večer prial. Zo všetkých detí vychovala slušných a príjemných ľudí. Z dievčienec bez výnimky vyrástli krásne ženy, z chlapcov riadni chlapi. V najlepšom veku, keď už všetky deti boli vychované a mali si užiť pokoj jesene života, jej muž Jožo tragicky za-

hynul. Mal som rád túto rodinu a všetkých jej členov. Najmladšieho Janka som si navždy zapamätal ako možno desaťročný, keď ho mama Ľudmina krátko po narodení nosila medzi plecami v plátrovej plachte, ako sa to vtedy nosilo. Zhodou okolností som celú rodinu stretol niekedy v minulom roku na ich rodinnej oslave v Javorinke. Najmladšieho Janka som za všetkých ostatných symbolicky spontánne ob-

jal okolo pliec, akoby to bol môj najbližší kamarát. A Ľudmina, ktorá spolu s niektorými ostatnými vyšla za mnou do prednej miestnosti, s obdivuhodne čistou myslou viacnásobne opakovala:

„No, kedy pvojdzeme na tú Šamajku sadzic ten cesnek?“ Keby som jej ešte teraz mohol odpovedať, povedal by som jej: „Ľudmina moja, už nikdy, veru už nikdy...“

Heľena Francoška (1935, 84 rokov) Nevie, či jej životný príbeh nie je ešte viac zaujímavý a obdivuhodný, aj keď zároveň v určitom období tragický. V mladom veku krátko po narodení syna tragicky zahynul jej muž, ktorý ako vojak prišiel pozrieť ich novonarodeného chlapca. Už sa nikdy nevydala. Sama doopatrovala rodičov a sama vychovala syna, ktorý jej to v starobe vrátil a plnohodnotne sa pre ňu obetoval do konca jej života. Sama postavila nový murovaný dom. Taký ako v tých časoch Podjavorníkom nepostavil nikto. Pamätám si ako malý chlapec, že všetky kvádre na dom vynosila Od školy k stavenisku na pleciach v rohovej plachte. Okrem toho celý život s mamou a synom gazdovala.

Pracovala tvrdo a ťažko ako chlap. Kosila kosou ako chlap. Pri stavbe Hotela Podjavorník pracovala na stavbe už v relatívne vyššom veku zarovno s mužmi a nezriedka vraj vedela robiť viac a tvrdšie ako chlapi. Nie je to tak dávno, keď bola vo vysokom veku samostatná a sebestačná a pravidelne zohnutá v páse do pravého uhla chodila na nákup do Javorinky. Prakticky do konca života opatrovala krdel' sliepok. Kikirikánie jej kohúta udržiavalo Podjavorníkom v okolí hotela vidiecky kolorit donedávna. Mne vždy preblesklo hlavou, že Podjavorník ešte žije, pokým tu počuť kohúta. Svoj krdel' opatrovala úplne do konca, keď z posledných síl krátko pred jej odchodom z tohto sveta dokázala krikom zahnať jastraba či líšku, ktorí ich chceli navštíviť. Křížľania si ju dlhé roky pamätajú ako vrátničku príjazdovej cesty na Křížel, keď každého ohlásila a prihovarila sa slovom a spomienkou na staré časy. Pri jednom z našich posledných stretnutí, keď som ju pozdravom oslovil, nadvihla zrak od zeme: „To si ty, Jožkooo? Ty tiež rád sem chodíš, právda, šak si tu furt.“ Keby som jej teraz mohol odpovedať, povedal by som jej: „Kedz ten váš kohút už nebude spievac, už to tu nebude ono...“

To sú dva z ľudských jaseňov, ktoré mi utkveli v pamäti a ešte dlho v nej ostanú. O ďalších v budúcom čísle. **Jozef Trulík**

Nezabudli na starších, aj sa pochválili s úrodou

V mesiaci október sa u nás už tradične koná koncert venovaný skôr narodeným, ako aj výstava ovocia a zeleniny. Starých potešili deti z materskej školy, detskej folklórnej skupiny Podžiaranček, pobočky SZUŠ Stella v Papradne a samozrejme, folklórna skupina Podžiaran. No a estrádna sála sa zmenila na krajinu fantázie vďaka deťom a ich rodičom, ktorí z ovocia a zeleniny vytvorili postavičky, dekorácie a zvieratká od výmyslu sveta. Zahanbiť sa nenechali ani občania. Tí sa napriek suchému letu zapojili do výstavy v dvojnásobnom počte ako v minulom roku. Z 31 vystavovateľov najviac zaujali plody Emílie Hrnčíkovej, Ladislava Klabníka, Jozefa Fortuníka, Daniely Smädišovej a Anny Zdurjenčíkovej. (zb)

Tisícka pre Simonku

Počas Ondrejovských hodov mali možnosť ľudia prispieť dobrovoľným príspevkom pre Simonku Gabrišovú. Počas hodov ľudia darovali 498,48 €. Okrem toho po hodoch odovzdali aj mladí z našej obce 125 €, členovia Slovenského červeného kríža v Papradne vyzbierali počas zábavy 400 € a aj ďalší darcovia svoj príspevok. Dňa 5.12.2019 bolo Simonkiným rodičom odovzdaných 1 100 €. Ďakujeme dobrým ľuďom a k poďakovaniu sa pripája aj Simonkina rodina.

Ak by mal niekto záujem o pomoc, pridávame aj číslo účtu: **SK17 0900 0000 0051 2239 6552.**

Papradno – Dedina roka 2019

V 10. ročníku súťaže Dedina roka sa víťazom stala naša dedina, teda aj my všetci. To, v čo sme tajne dúfali, sa stalo pravdou. A tak sme v plnej paráde **7. novembra 2019** privítali v Papradne na slávnostnom vyhodnotení súťaže hostí z Ministerstva životného prostredia, Slovenskej agentúry a životného prostredia, Spolku pre obnovu dediny, zástupcu sponzora COOP Jednota, a.s., predsedu a poslancov TSK a i zástupcov súťažiacich obcí. Hostami tejto mimoriadnej udalosti boli aj mnohí obyvatelia našej dediny, ktorí sa o tento úspech pričínili. O slávnostnom dni hovorí aj naša fotoreportáž.

Hneď poobede to v okolí obecného úradu rozvoniavalo a dráždilo naše chuťové bunky – mohli sme si zadarmo pochutnať na gulášoch od poľovníkov a na dobrom pivku. Neodradilo nás ani sychravé počasie, veď takáto udalosť nebýva každý rok.

Do krásne vyzdobenej estrádnej sály (vďaka patrí všetkým, ktorí priložili ruku k dielu) zasadlo okolo 150 hostí, ktorých vítali pri vstupe Podžiaranci krúpnou babou (mala veľký úspech) a aj pohárikom na zahriatie.

Celého a naozaj hodnotného kultúrneho programu sa zhostili členovia DFSk Podžiarančiek a FSk Podžiaran. Nielen za program treba vysloviť poďakovanie našim folkloristom, ale aj za odspievanú slovenskú hymnu, ktorou bolo uvedené slávnostné vyhodnotenie súťaže. Ako vznešene a hrdo znela v ich podaní i v podaní všetkých prítomných v estrádnej sále, ale aj v plnej kinosále, kde sa dianie premietalo na plátne! Veru aj slzička sa zaleskla v nejednom oku prítomných.

Desať obcí získalo ocenenie v jednotlivých kategóriách týkajúcich sa rôznych oblastí života obce. Na druhom mieste súťaže sa umiestnila obec Svätý Anton a tretou bola obec Raslavice.

Starosta obce Papradno Ing. Roman Španihel prevzal vzácne ocenenie. Svoj príhovor začal slovami: „Ja nie som veľmi na reči, ja radšej som na robotu.“ Možno si práve vtedy ani neuvedomil, akú veľkú a skutočnú pravdu povedal. Naozaj, za jeho starostovania sa urobilo v našej dedine toho, nech si vraví či myslí, kto chce a čo chce, veľa. Naozaj veľa. Menovať to hádam netreba, veď tu žijeme a vidíme sami ako sa Papradno z roka na rok mení na dedinu krajšiu a modernejšiu.

Sme Dedinou roka 2019. Ale to ešte nie je koniec. Pred Papradnom je ďalšia veľká výzva – víťazstvom sme sa stali zástupcom Slovenska v 16. ročníku súťaže o Európsku cenu obnovy dediny. Nech v nej dopadneme tak či onak, budme tou dedinou roka aj v nastávajúcích rokoch: zveľaďujme ju, udržiavajme náš chotár pekný, upravený a zachovávejme zvyky a tradície našich predkov pre ďalšie generácie.

Chceme sa poďakovať v mene všetkých našich občanov starostovi Romanovi Španihelovi, Zuzane Burdejovej a Lenke Jandušíkovej za prípravu scenára, podľa ktorého súťaž prebiehala, ďalej poďakovanie patrí všetkým dobrovoľným zložkám, poslancom OZ, miestnym podnikateľom i obyvateľom Papradna, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na príprave a priebehu súťaže.

Žneme

úspechy aj na konci roka

Keby ste to náhodou nevedeli, tak Papradno je Dedinou roka 2019. Táto správa síce obletela celý internet, rôzne noviny či správy v televízii, ale stále sa dá dookola počúvať. Ozaj, veď toto som písala už naposledy, no stále je to pravda. A o tom, že to tak naozaj je, nás presvedčil aj slávnostný ceremoniál, ktorý sme si mohli naživo vychutnať 7. novembra u nás v Papradne. A sláva to bola veru veľká, dokonca sme prvýkrát aj hymnu takto oficiálne zaspievali... A tých ľudí čo prišlo! Myslím, že každý z nich mohol vidieť a zažiť, prečo naša dedinka v tejto súťaži uspela. Klobúk dole pred všetkými, ktorí tento deň pripravovali. Jednoduché to určite nemali. A to, že toľkí sa prišli do kinosály pozrieť, ako to bude celé vyzeráť, ma veľmi teší. A tak nám už nič iné nezostáva, len sa riadne pripraviť na európske finále, aby sme aj tam ukázali, že naše ♥ bije pre Papradno.

Táto jeseň bola pre nás veru veselá. Ešte v septembri sme si s Paťom vyskúšali úlohu moderátorov aj inde – na podujatí Nôty v dreve ukryté v Nimnici, kde sa s pravidelnosťou stretávajú milovníci tradičných hudobných nástrojov. V októbri sme vás potešili vystúpením pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. A do Nimnice sme sa vrátili opäť. Tentokrát s Podžiarančekom na slávnostný program Múzy nás spájajú. Srdečne blahozeláme Božke Bašovej, ktorá tu získala ocenenie za dlhoročnú pedagogickú prácu s deťmi a osobitý prínos pri zachovávaní a šírení autentickej ľudovej kultúry regiónu. Pri príležitosti 45. výročia vzniku DFSk Podžiaranček bol náš Podžiaranček ocenený Pochtou Národného osvetového centra z Bratislavy za uchovávanie a prezentáciu piesní, autentických zvykov a hier z našej obce. Krásne vystúpenie Podžiarančeka ešte viac umocnilo celé ocenenie.

Na začiatku novembra naše kroky viedli na Oravu na celoštátnu súťaž Vidiečanova Habovka. Zastúpenie sme mali silné, no ťažko sa nám spievalo, keď sme sa ešte pred súťažou dozvedeli tú smutnú správu... Ale na počesť

Paľka Máčka sme zaspievali tak, ako to najlepšie vieme. Oceňovala to aj odborná porota, ktorá veľmi vyzdvihovala náš spev, to, ako to robíme. Že takto máme naďalej pokračovať a nenechať si do toho niekoho zasahovať. Domov sme si odniesli len samé zlaté pásma. A naše duo Emu Šmulíkovú a Darinu Hikaníkovú pochválili špeciálne. V kategórii sólo/duo si odniesli to najvyššie ocenenie – zlaté pásmo a titul LAUREÁT. Keď vyšli na pódium, „začapkali“ sme im poriadne. Zlaté pásmo si vyspievala v tejto kategórii aj Denka Macošincová a zmiešaná folklórna skupina získala zlaté pásmo a špeciálne ocenenie za štýlovú interpretáciu.

Asi som zaujatá, ale keď tie naše hody sú každý rok také perfektné! Vždy sa na ne teším, aj keď mám trocha obavy, ako ten náš program dopadne. Ale znova sa mi potvrdilo, že keď niečo s láskou robíte, tak sa vám to stonásobne vráti. Určite mi dáte za pravdu, že MSSK Škrupinka z Trenčína zase nemala chybu. Takú náladu vedia vytvoriť iba oni. Deti z Podžiarančeka milo prekvapili hudobnou scénkou a ochotou pomôcť pani učiteľke, spevom a hrou nás potešila aj Majka Džavíková so sestrou Klaudiou. A my? Povieť vám, je z roka na rok ťažšie vymýšľať, čím by sme vás potešili. Verím, že sme vás potešili aj tento rok. Keď mám pravdu povedať, ani neviem, čo sa mi viac páčilo. Každý jeden z Podžiarancov mal piesne ušité priamo na seba. A to, ako sa ich zhostili! Paťova záverečná pieseň bola takou riadnou bodkou k tomu všetkému. Veď dnes už každý vie, že Patrik patrí na hrad. Dokonca som počula, že tu máme Andera z Papradna... teda nášho Samka, ktorý sa zhostil úlohy moderátora, ale aj speváka fantastically. Keď som volala s Betkou Hanajíkovou, či nechce prísť niečo povedať, povedala mi, že veď je tam Samko... On je výborný. Texty boli o všeličom – o horách, robotách (už vieme, ako sa zemiaky pestujú), huby sme nazbierali aj vám ich nasušené porozhadzovali, niektorí zistili, že nám Ondrúfík prez noc spac

ňedá. A všeličo iné. A nesmiem zabudnúť ani na našu šarmantnú asistentku Hanku Cíсарovú, ktorá okrem „súptýlného“ zapísovania bodov na záver aj skvelo zaspievala.

Hody boli naozaj výnimočné. A výnimočné boli aj pre mňa osobne. Ešte ani teraz neviem, ako poďakovať za ocenenie, ktoré mi odovzdal náš starosta. Viem, že to bol návrh viacerých na obecnom úrade, a je to pre mňa nesmierna česť, že práve ja som získala toto ocenenie. Bol to neskutočný pocit, že si takto vážite to, čo robím. Aj pri písaní týchto riadkov mi zase tečú slzy od dojatia a radosti, keď si spomeniem na tie slová, čo povedal, a vaše poďakovanie v podobe potlesku a standing ovation... Ďakujem za všetko a verím, že nám to pôjde spolu aspoň tak ako doteraz.

A so slzami píšem aj to, že sa s nami navždy rozlúčil náš Paľko. Inak sme mu veru ani nehovorili. Bolo to veľmi ťažké, keď sme sa túto správu dozvedeli. Že jeden z tých, ktorý bol pri založení Podžiaranu, ten, ktorého humor a vtipy sprevádzali naše skúšky či vystúpenia, ten, čo vždy trafil správny tón, ten, čo pri každej príležitosti vymyslel fantastickú básničku, už nie je s nami, ale že navždy zostane v našich srdciach a spomienkach. Už teraz nám nesmiernu chýba a verím, že si teraz s dedkom Vilkom aj ostatnými Podžiarancami vyspevuje tam hore... Česť jeho pamiatke.

Na záver by som vám a aj tým mojim Podžiarancom a ich rodinám chcela popriať požehnané Vianoce, hlavne veľa zdravia a rodinnej pohody a „šetkého, čo si ot Pána Boha žžadá a pýtá“ a teším sa na stretnutie na vianočnom koncerte Od Betléma ňedaleko.

Lenka Jandušíková

Pavol Máček

Prišla jeseň

*Leto je za nami,
už tu máme jeseň.
Akosi zdá sa mi,
stíchla vtáčia pieseň.*

*Slnko tak nehreje,
skôr ide za obzor,
chladný vetrík veje,
a to najviac od hôr.*

*Chlad sa k nám prikráda
aj do našich domov.
Žlté lístie padá
na zem z výšky stromov.*

*V jeseň už bývajú
tiež chladnejšie rána,
deti sa hrávajú
púšťaním šarkana.*

*Ako to už býva,
utícha džavot a smiech.
Každé dieťa snívá,
kedy spadne prvý sneh.*

*Vôbec im to nevadí,
keď im líca vyštípe,
naopak, sú len rady,
nech sa husto sype.*

*Jeseň je krásne obdobie,
mení svoje podoby:
stromy menia farbu lístia,
čo je znak tejto doby.*

Dovoľte mi, aby som sa touto cestou poďakovala deťom z DFSk Podžiaranček a spolutorcom (Samuelovi Šaržíkovi z 9. ročníka a vedúcej Božke Bašovej) programového vystúpenia, ktoré ste mali možnosť vidieť počas kultúrneho programu Ondrejovských hodov v kinosále kultúrneho domu. Už teraz sa teším na reprízu. **(dm)**

Klabník

Tento rod je u nás už asi 250 rokov. V roku 1770 sú to sedliaci: Ján a Juraj Klabník a Juraj Klabník – Jurčík. V roku 1780 sú známi Jano Klabník, Juro Klabník a iný Juro Klabník mladší. Juro Klabník je v roku 1793 členom obecnej rady. V roku 1885 sú u nás: Filip Klabník, Bernát Klabník – Putaj a Štefan Klabník – Matiš. V roku 1874 v Diškoviech grunte žijú: Bernát Klabník – Putaj a Eliáš, Martin, Anna a Jozef Klabník; v Hodoňovciach hoštáku Ignác a Bernát Klabník, Klabník – Samčík a Anton Klabník. Klabníkovci trvajú u nás dodnes a rozšírili sa aj do Brvnišťa. Majú tieto prezývky: Putaj, Matiš, Muchaj, Klábeň, Miňúr, Kiklík. Putajovci a Muchajovci mali svoju letnú osadu v osade Pri Skale, Klábňovci vo Veľkom Jastrabí U Klábňo a Matišovci v Cisovej, v tzv. Matišovciach dolinke.

Kiklík bolo pôvodne samostatné meno, dnes už len ďalšia z prezývok Klabníkovcov. V roku 1770 aj v roku 1780 sa spomína Štefan Kiklo, zapísaný medzi poddanými sedliakmi. V roku 1855 je známy Vendel Kiklík. V roku 1874 býva v Jakšoviech hoštáku Vendel Kiklík. Tento rod mal tiež svoju samotu či samotu zvanú U Kiklvo – Kikľovce. Nachádza sa nad cestou oproti Malému Brusnému povyše Košiarov. Kikľovci boli kedysi známi majstri, výrobcovia furmanských vozov. Spomínajú sa piati bratia, ktorí za jednu noc dokázali zhotoviť celý voz aj s kolesami. Okrem toho vedeli vyrezávať drevené sochy. Meno Kiklík môže súvisieť s názvami mnohých našich kopcov na okolí. Najznámejší z nich je Kykuľa s n.v. 920 m. Meno Kiklík je podobné iné meno – Kukulík. Kukulíkovci žijú v Brvništi a svo-

Najznámejšie rody v Papradne

je letné sídla mali v papradnian-ských horách U Kukulvo. (Podľa Š. Meliša)

Koľko Klabníkovcov žije dnes v Papradne, nevieme presne povedať. Niektorí tu majú trvalý pobyt, ale tu nebývajú a iní zasa naopak. Ale je to cca 25 osôb.

Z rodu Klabník Miňúr bol v minulosti známy Štefan, ktorý mal u nás na starosti údržbu hlavnej, vicinálnej cesty. Dostal za to ďalšie prírmenie – Cestár. S manžel. Karolínou Pilátikovou mali šesť detí, ale ani jedno z nich v Papradne nezostalo. Syn Jarolím, nar. v roku 1939, mal talent na jazyky, a preto odišiel študovať do Moskvy. Pôsobil ako veľvyslanec v Argentíne, na Kube a v Španielsku. Dnes žije s manžel. Kamilou Sotoníkovou v Prahe. Ján Klabník Miňúr sa vysťahoval v roku 1910 do USA. Chcel u nás postaviť chudobinec a sirotinec, ale svojho zámeru sa nakoniec vzdal. (V našej knihe Papradno 1525 – 2015 je nesprávne uvedené namiesto Klabníka meno Ján Zboran.) K ďalším Klabníkovcom v Papradne patrili Alfonz Klabník a Magdalena Balušíková. Z ich šiestich detí zostala v Papradne len dcéra Sidónia. Marian Klabník, syn Františka a Cecilie Máčkovej, zomrel v roku 2012. V Papradne žije jeho manžel. Uršula Jánošíková a z troch detí jedna dcéra, v. Brezničanová.

K najbohatším občanom Papradna patrili obchodník Štefan Klabník Klábeň (1887 – 1969). Bol synom Štefana Klabníka a Verony Zboranovej. S manžel. Annou Balušíkovou mali troch synov a dve dcéry. Syn Alexander vyštudoval za kňaza. Pôsobil na rôznych miestach, naposledy

Štefan Klabník - Matiš

v Rajeckej Lesnej. Tu zomrel v roku 1995 a pochovaný je v areáli tamojšieho farského kostola. Dcéry Agneša (slob.), Paulína a syn Ivan žili v Papradne. Ivan, známy ako Beňo, a manžel. Ludmila Moravíková mali dve dcéry a štyroch synov. Jeden z nich – Štefan zomrel mladý, zabil sa na motorke. Pavol, Jozef i Juraj bývajú v Papradne aj so svojimi rodinami.

Klabníkovci Matiš, Muchaj a Putaj bývali vedľa seba v Diškoviech grunte. Z piatich detí Františka Klabníka Matiša a Kataríny Čujdikovej boli známi najmä Štefan a Vavrinec, obaja slobodní a bezdetní. Štefan sa dokonca angažoval v politickom živote, bol jedným zo zakladateľov komunistickej strany v Papradne. Marek sa oženil do Jasenice, Katarína sa vydala za Palka a Anna zostala slobodná. Ku Klabníkom Muchajom patrili bratia Ondrej a Ján. Ondrej sa oženil s Karolínou Michalíkovou Saniačkou, s ktorou mal len jednu dcéru Jolanu. Vydala sa do Marikovej. Ján zostal slobodný. Ignác Klabník Putaj a Katarína Holjenčíková mali štyroch synov. Ignác a Štefan boli ženatí, ale bezdetní, Alexander zomrel slobodný a František sa oženil do Brvnišťa. Z Františkových detí žije v Brvništi už len dcéra Emília, v. Počiatková. Syn Celestín (Teles) sa oženil do Papradna. S manžel. Barborou mali dve deti: Viliama a Martu, v. Hucanová. Viliam a jeho rodina sú vlastne jediným pokračovateľom Klabníkovcov – Putajov u nás. Putajovci z Brvnišťa mali svoju letnú osadu (samotu) Podjavorníkom v Ráztoke U Putajvo. Do osady Majer sa niekedy koncom 19.

stor. priženil Štefan Klabník Putaj. V rodine s manžel. Katerinou Hrebíkovou sa narodili štyri dcéry: Františka, Anna, Paulína a Jozefína. Všetky boli slobodné a bezdetné, na Majeri ich poznali ako Putajky. Posledná zomrela Anna v roku 1991.

Ku Klabníkom s prírmením Kiklík patrili Ondrej Klabník a manžel. Filoména Možutíková. Z ich šiestich detí v Papradne žijú synovia Štefan, Ladislav a Milan aj so svojimi rodinami a dcéra Mária.

Knapo

Knapovci sú u nás starý a významný rod. Podľa ústneho podania prvý nositeľ tohto mena k nám prišiel z Nemecka a nazýval sa Knapp. Nemci boli dobrí odborníci, pracovití ľudia a vyznali sa v rôznych remeslách. Aj tento Knapp bol odborníkom od dreva – tesárom, staviteľom rôznych drevených stavieb. A keď v Papradne okolo roku 1700 začali stavať prvý drevený kostolík, stavbu viedol údajne on. Tento kostolík bol však len filiálkou hlavného farského kostola, ktorý bol v Jasenici. Raz za tri týždne sem chodil slúžiť omšu jasenický farár, začo dostával jednu zlatku. Staviteľ Knapp po dostavaní kostolíka z Papradna neodišiel. Ostal tu navždy. Oženil sa a jeho početné potomstvo žije v Papradne dodnes.

Slovo knapp v nemčine znamená tesný. Meno Knapp bolo poslovenčené na Knapík a koncom 19. stor. sa u nás zmenilo na tvar Knapo. Také je doteraz. Knapovci sa u nás spomínajú už v najstarších matričných zápisoch, ktoré sa vedú od roku 1734 po založení samostatnej farnosti. V roku 1764 je Jano Knapík prísazným členom v obecnej rade. V roku 1770 je medzi sedliakmi zapísaný Ján Knapík (pravdepodobne ten istý) a v roku 1772 je Ján Knapík ešte stále členom obecnej rady. Jano Knapík sa spomína aj v ďalšom zozname poddaných z r. 1780 – 1790.

V roku 1855 v dome č. 44 býva Jozef Knapík a v dome č. 68 Ján Knapík. V roku 1874 v Diškoviech grunte žije Ján Šamaj – Knapo, v Martoviech grunte Ján Knapík a v inej rodine v tom istom grunte Jozef, Ján a Vendel Knapo.

Rod Knapíkov sa tak rozšíril, že každá vetva rodu dostala iné prírmenie: Knapo – Mrúz, Knapo – Beník, Knapo – Jožinek, Kna-

Adam Knapo a Mária Turičíková.

po – Kadzera, Knapo – Hečko, Knapo – Ondruš, Knapo – Koží- nec, Knapo – Švec, Knapo Mi- šoviech a možno i ďalšie. Niektorí Knapovci sa vysťahovali do Ameriky, Jurko Knapo tam aj ostal, ale ostatní sa vrátili. Vendel Knapo sa odsťahoval do Považského Podhradia. Známi sú jeho dvaja synovia Alexander a Ján. Alexander, narodený v roku 1912 v Papradne, bol význam- ným slovenským architektom. Prednášal v Nitre a okrem toho napísal viacero odborných kníh a článkov. Zomrel v roku 1984. Jeho mladší brat Ján, tiež archi- tekt, sa narodil už v Považskom Podhradí. V rokoch 1990 – 1994 bol primátorom mesta Považská Bystrica.

Treba ešte dodať, že meno Knapík je veľmi rozšírené na východnom Slovensku. V Pre- šove, vo Veľkých Kapušanoch, v Ľubotíne, v Plavnici, v Spišskej Starej Vsi, v Hromoši, v Kozelci a možno aj v iných mestách a obciach. (Podľa Š. Meliša)

Meno Knapp – Knapo je spája- né s našim prvým kostolíkom, o ktorom toho veľa nevieme. Okrem toho, že stál v dolnej časti cintorína, iné presné údaje o ňom nepoznáme. Nezachovali sa ani žiadne doklady o dátume jeho postavenia. Malo to byť niekedy okolo roku 1700. Traduje sa, že bol celý postavený z dre- va, ale vdp. Ignác Mendl, ktorý bol správcom našej farnosti v rokoch 1897 – 1924, zapísal do farskej kroniky niečo iné. Podľa neho steny a celá svätyňa tohto kostolíka boli postavené z kame- ňa, veža a strop z dreva. Aký v skutočnosti teda bol, to si dnes môžeme len predstavovať. Keď- že však stál v kopci, nejaké to kamenné murivo tam bolo nevy- hnutné. Ale aj keby boli z dreva len strop a veža, spomínaný te- sár Knapp, ak nejaký taký v sku- točnosti naozaj žil, mal na tomto

kostolíku dosť práce.

Zpôvodne početných Knapovcov v súčasnej dobe s týmto menom žije u nás ešte 26 ľudí. Niektorí z nich sa z Papradna vytratilí, ako napr. Knapovci s prírmením Mrú z. A pritom ich predok Ján Kna- po s manž. Máriou Husárikovou mali až päť synov – Ľudovíta, Vi- liama, Alexandra, Jána a Jozefa a jednu dcéru. No v rodinách synov sa rodili prevažne dcé- ry, ktoré vydajom meno Knapo stratili. Ľudovít a manž. Eva Su- čiková mali okrem dcéry Anny syna Ľudovíta, ten však zomrel pomerne mladý. Zostala po ňom manž. Vlasta a dve dcéry. Viliam a Mária Bočíková mali len dcéry a v rodine tretieho Jánovho syna Alexandra a Heleny Šišťikovej sa okrem troch dcér narodil aj syn Miroslav, ale ten v Papradne nežije. Ján sa oženil do Hatného a Jozef zomrel slobodný.

Ján Knapo s prírmením Beník žil v rokoch 1888 – 1980. S manž. Máriou Hojdikovou mali synov Martina, Filipa, Ladislava a Aloj- za. Ladislav sa odsťahoval na Moravu, Filip a Alojz zostali slobodní, takže v Papradne nájdeme len potomkov syna Martina. Martin zomrel už v roku 1987, ale jeho manž., vyše 90-ročná Albína Jánošíková, ešte žije v Papradne. Z ich troch synov a jednej dcéry zostal v Papradne len syn Stanislav. Tu žije s manž. Emíliou, jednou dcérou a synom Martinom s jeho rodinou.

Jozef Knapo Jožinek a Anna Hojdiková vychovali štyroch synov – Jána (1897), Jozefa (1900), Adama (1903), Štefana a jednu dcéru. Rodiny synov boli viacdetné. Napr. Jozef a Anna Adamčíková mali šesť detí, ale v Papradne bývali len slobodná Vilma a Vincent (hasič, vodič au- tobusu). Po Vincentovi a Emílii Kováčovej zostala v Papradne dcéra Daniela, syn Ľubomír sa odsťahoval do Považskej Bys-

trice. Zo štyroch detí Adama a Márie Turičíkovej žili u nás len dvaja synovia, z ktorých Ľudovít zomrel slobodný a Alexander v roku 1998. V Papradne zos- tala jeho manž. Helena Slivoní- ková a syn Tibor s rodinou. Z detí Štefana a Márie Hrnčíkovej býva v Papradne dcéra Kamila, v. Kňažková, druhá dcéra Emília zomrela slobodná v roku 2014. Aj Jánova rodina bola viacdetná, ale bližšie informácie o nej ne- poznáme.

V rodine Františka Knapa Kožínc- a a Anny Šamajovej sa narodili dve deti – Štefan a Karolína, v. Kontilová. Štefan a manž. Ve- ronika Lališová mali dve dcé- ry a syna, tiež Štefana. Štefan zomrel v roku 2012, jeho syn v roku 2016, Veronika v roku 2014, a tak z tejto rodiny meno Knapo v Papradne zostalo len slob. dcére Viere.

Knapo Jozef s prírmením Mi- šoviech a Karolína Sotoníková

mali šesť detí. V súčasnej dobe z týchto Knapovcov nájdeme u nás len potomkov syna Ignáca a Heleny Vašítkovej, jednu dcéru a syna Pavla aj s rodinou.

V ďalšej rodine Knapovcov, Pavla a Hedvivy Kolkusovej, sa narodili dvaja synovia – Jozef a Pavol. Jozef zomrel v roku 2016, v Papradne zostala jeho manž. Justína Harváňková a syn Jozef. Ich druhý syn Marian zomrel mladý, slobodný (zrazilo ho auto). Pavol a Eva Kontilová majú dve dcéry, jedna z nich (Lenka v. Jandušíková, vedúca našej FSK) žije v Papradne.

Každá z týchto rodín Knapo- cov mala svoju letnú osadu v inej doline. Knapo-Mrúz bačoval v Malém Brusnám U Mrúzvo, Knapo-Beník na Skálí, Knapo- Jožinek v Dolnóm Križovci, Kna- po-Kožinec v Medvedzí v Padve a Knapo-Mišoviech v Koškovci U Mišvo.

Magda a Ambro Balušíkovci

Kalendár 2020

Aj takto plynie čas

**ZŠ a MŠ vám želá
požehnaný nový rok**

Pani Gáboríková ponúka pre čitateľov zbierku svojich úvah a príbehov. Vzácne na tejto kni- žočke je, že všetky príbehy boli písané rukou. Pozýva všetkých, aby nezabúdali na písané pís- mo. Knihu si môžete zakúpiť u Márie Gáboríkovej.

Kalendár na rok 2020, ktorý predstavuje súčasné aj minulé podoby Papradna, si môžete za- kúpiť v základnej škole alebo u p. Smädišovej v obchode.

Nezabúdame na obeť II. sv. vojny

25. novembra 2019 sa žiaci 9. ročníka zúčastnili prednášky o ho- lokauste v Mestskom osvetovom stredisku v Považskej Bystrici. Prednáška im priblížila obdobie 2. svetovej vojny, utrpenie ľudí v getách a v koncentračných táborech. Súčasťou prednášky bol autentický dokument, ktorý podával svedectvo o živote Židov v koncentračnom tábore Osvienčim. Žiaci si tak mohli rozšíriť svoje vedomosti z dejepisu o tomto tragickom období.

Ondrejovské hody 2019

Hody 2019 sa niesli v znamení 285. výročia zriadenia Farnosti Papradno

Farnosť Papradno bola ustanovená v roku 1734. Dovtedy bola filiálkou Farnosti Jasenica a tamojší farár slúžieval bohoslužby každú tretiu nedeľu v tunajšom starom kostolíku, ktorý stál na cintoríne. Keďže počet veriacich v Papradne a Brvišti narastal, veriaci žiadali o vlastného farára. V roku 1734 nitriansky biskup Ladislav Adam Erdödy ustanovil za prvého papradnianskeho farára Františka Ripňanského, ktorý bol do úradu farára uvedený 17. októbra 1734. Farnosť patrila do Nitrianskeho biskupstva. Od zriadenia Farnosti Papradno až po súčasnosť pôsobilo v úrade farára 27 kňazov. Ďalších 48 kňazov v našej farnosti pôsobilo v úrade kaplána alebo výpomocného duchovného. Pri novom územnom členení diecéz na Slovensku, kedy vznikla Žilinská diecéza, Farnosť Papradno patrí od 14. februára 2008 pod Žilinskú diecézu.

Hodový kultúrny program nesklamal ani tento rok. Predstavili sa deti z Podžiarančeka (tento raz nie v krojoch, ale v civile nás rozosmiali scénkou zo školského prostredia a pesničkovou snahou pomôcť pani učiteľke), mužská spevácka skupina Škrupinka z Trenčína (nabila pozitívnu energiu celú sálu), gitaristka a speváčka Mária Džavíková (potešila príjemným hlasom i vystupovaním). Program vyvrcholil vystúpením FSK Podžiaran, v ktorom jeho členovia súťažili o Zlatú papradňanskú hrabličku známymi českými a slovenskými hitmi s upravenými textami obsahovo viazucimi sa k Papradnu. Zažiaril aj náš deviatik Samko Šaržik, ktorý program moderoval a vtipnými poznámkami vyvolal v sále výbuchy smiechu. Nedá sa to popísať, to treba vidieť a počuť. Preplnená sála odmenila účinkujúcich na konci neutíchajúcim potleskom a standing ovation. Zaslúžene! Je daný sľub, že program budeme mať možnosť vidieť v repríze.

Cenu starostu obce za rok 2019 získal Slovenský zväz zdravotne postihnutých Papradno za príkladné trávenie voľného času, za starostlivosť o svojich nevládných členov, za aktívnu pomoc a podporu pri kultúrnych akciách, za organizovanie spoločných brigád a za pomoc pri získaní titulu Dedina roka 2019. Ocenenie prevzala Emília Macháčová.

Verejné uznanie za zásluhy obdržala z rúk starostu obce PaedDr. Lenka Jandušíková za úspešné vedenie FSK Podžiaran, za významnú pomoc pri zachovávaní tradícií, zvykov, spevov, odevov a hudobných nástrojov, za aktívnu publikačnú činnosť, za pomoc pri kultúrnych akciách obce, za prezentovanie obce, za príkladný prístup ku žiakom a za pomoc pri získaní titulu Dedina roka 2019.

Pokračovanie na str. 11

Hodové predpoludnie bolo síce chladné, ale slnečné a plné rezkých piesní dychovej hudby Mošteňanka. Vône sa niesli z každého stánku – zabíjačkové špeciality, kapustnica, varené víno, dobroty od papradnianskych žien, kabáče. Všetci si prišli na svoje. Na svoje si prišli aj deti, pretože predajných stánkov s hračkami z roka na rok pribúda.

Oceňovanie v amfiteátri bolo bohaté. Ocenenie si odniesli účastníci výstavy ovocia a zeleniny. Ďalšími ocenenými boli tí, ktorí darovali bavlnky na vyšívavie nových krojov. Vyhodnotená bola aj súťaž žiakov v zbere tetrapakov. (viac na str. 11)

Hodová svätá omša bola tento rok zvlášť slávnostná, lebo ju celebraval náš žilinský biskup Mons. Tomáš Galis. Pripomenul nám, aby sme aj my ako sv. Ondrej privádzali ľudí k Bohu. A to cez spoločenstvo, ktoré začína v rodine, farnosti, dedine. Zvlášť nás požiadal, aby sme požehnávali svoje deti, ale aj našich starých a chorých.

Pokračovanie zo str. 10

Poslanci obecného zastupiteľstva a zložky pôsobiace v obci si pripravili pre starostu prekvapenie a odovzdali mu ocenenie za prácu v prospech obce Papradno a občanov obce.

Prekvapená bola i Zuzana Burdejová, ktorá tiež zaslúžene obdržala ocenenie od obecného zastupiteľstva a zložiek Papradna za prácu v prospech našej obce a jej obyvateľov.

Všetky hodnotné drevorezy sú z rúk Jožka Kukurdika.

Súčasťou hodovej slávnosti bola aj výstava fotografií v základnej škole. Porovnanie dobových a súčasných fotografií známych aj zabudnutých budov v obci pripravila Denisa Macošincová pod názvom Aj takto plynie čas. Aj tu sme si pripomenuli, koľko obchodov sme mali v dedine, a ľutujeme, že veľa z tých krásnych a zaujímavých budov sa nám už nezachovalo.

Podžiaranček získal výnimočné ocenenie

Detská folklórna skupina Podžiaranček získala 25.10.2019 na podujatí Múzy nás spájajú výnimočné ocenenie. Generálny riaditeľ Národného osvetového centra Michal Bartók mu udelil Poctu Národného osvetového centra pri príležitosti 45. výročia jej založenia za uchovávanie a prezentáciu piesní, autentických zvykov a hier z obce Papradno. Cenu predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja si odniesla aj Božka Bašová za dlhoročné vedenie DFSk Podžiaranček, zachovávanie tradícií a autentického folklóru obce Papradna.

ZŠ s MŠ Papradno

Dňa 6. novembra zavítal do našej materskej školy astronóm Marián Rečičár. Deťom porozprával a ukázal, ako vyzerajú planéty, ktoré si mohli nielen poobzerať, ale sa s nimi aj zahrať. Mal pre ne pripravené rôzne hry a aktivity, kde si deti mohli svoje poznatky z prednášky upevniť hrovou formou. Aj keď nám slniečko veľmi nesvietilo, nakoniec sa na nás pekne usmialo a všetky deti si ho mohli vonku pozrieť cez špeciálny ďalekohľad určený pre deti. Deťom sa veľmi páčilo byť na chvíľu malými bádateľmi a našli sa medzi nimi aj nadšenci. Možno o pár rokov budeme mať v Papradne astronóma.

Kolektív MŠ

Vraciame sa do minulosti

Október - Mesiac úcty k starším sme začali besedou so starými rodičmi z Papradna. Porozprávali nám rôzne zážitky zo svojho detstva, zaspievali naše typické trávničky. Babka Macháčová spomínala, ako vyrábali cukrkander (cukríky z karamelu), Hanka Cíсарová si zaspomínala na svoje školské časy.

V novembri sme s deťmi zavítali do regionálnej izby, ktorá sa nachádza na 1. poschodí ZŠ s MŠ Papradno. Deti si mohli poobzerať kroje aj nádoby, z akých ľudia jedli a pili, s čím pracovali a akými remeslami sa živili.

Navštívili sme aj kostol a ukázali sme sa novému pánu farárovi, ktorý bol veľmi nadšený z našich detí a dovolil im nazrieť do nádoby so svätenou vodou. Kostolné zvončeky sa rozozneli pod rukami našich detí, ktoré mali z toho neopísateľnú radosť.

Boli to mesiace plné zážitkov a nových skúseností či poznatkov. Ešte raz ďakujeme Hanke Cíсарovej, Márii Macháčovej, Tiborovi Jurčíkovi, Irene Šamajovej za besedu, bývalej pani učiteľke Margite Bulíčkovej za prezentáciu v regionálnej izbe a pánu farárovi Martinovi Hruškovi za sprístupnenie interiéru kostola.

S našimi detičkami sa chystáme aj naďalej pokračovať v spoznávaní našich tradícií a minulosti v projekte Túlavé krpčky.

Kolektív MŠ

Harmonogram vývozu komunálneho odpadu na rok 2020

Január	3, 15, 29
Február	12, 26
Marec	11, 25
Apríl	8, 22
Máj	6, 20
Jún	3, 17

Júl	1, 15, 29
August	12, 26
September	9, 23
Október	7, 21
November	4, 18
December	2, 16, 30

Záložky do knihy

Naša škola sa aj tento rok zapojila do už 10. ročníka projektu Záložka do knihy spája školy, ktorého cieľom je nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Koordinátorkou projektu na našej škole bola Mgr. Eva Gastnerová.

S napätím sme čakali, ktorá bude naša partnerská škola. Stala sa ňou Základná škola, Svážná 2342 z Mostu v Českej republike. Naši žiaci vyrábali záložky hlavne na hodinách výtvarnej či literárnej výchovy, na pracovnom vyučovaní, niektorí ich vyrábali aj v školskom klube detí alebo v rámci záujmových krúžkov. Ojedinele aj doma. Záložky boli vyrábané rôznymi technikami: kreslené, lepené, vyšívané, tvorené kolážami. Bola na nich stvárnena tohtoročná téma projektu List za listom – baví ma čítať.

Okrem záložiek sme kamarátom z Česka pribalili do balíka sprievodný list s podpismi našich žiakov, fotografie našej školy, brožúrky o našej obci, ale aj obľúbenú knižku našich druhákov Školienske dobrodružstvá. S napätím sme čakali na vytúženú zásielku od našich kamarátov z Mostu. Napokon sme sa jej dočkali. Boli sme veľmi prekvapení, akí sú naši noví kamaráti zruční a plní fantázie. Záložky boli veselé, plné pekných kresieb, rozprávok, citátov z obľúbených kníh. Rozdelili sme ich medzi žiakov, ktorí sa do projektu zapojili. Dúfame, že im budú pripomínať ich českých kamarátov vždy, keď otvoria knihu.

Žiaci nazbierali viac ako tonu tetrapakov

Obec Papradno a Základná škola s materskou školou, Papradno 312 aj v tomto roku vyhlásili súťaž v zbere tetrapakov. Do súťaže sa zapojili všetky triedy a spolu nazbierali 1 117,37 kg tetrapakov. Najviac ich doniesla 1.A (639,70 kg), ktorá za aktivitu ich a aj svojich rodičov pôjde na školský výlet. Špeciálnu cenu získali ôsmaci za svoju aktivitu, odhodlanie a oduševnenie pri zbere. Pravidelne sa vyhodnocuje aj kategória jednotlivcov. Na 1. mieste skončila Ema Badačová (268 kg), na 2. Samuel Zdurjenčík (221,5 kg) a na 3. mieste Sabína Černošíková (158 kg). Všetkým zúčastneným ďakujeme za každý jeden tetrapak, ktorý neskončil na skládke!

Adventné obdobie v Centre sociálnych služieb obce Papradno

Advent je čas pokoja, striedmosti, ale aj radosti v očakávaní nadchádzajúcich Vianoc, v očakávaní príchodu Božieho syna na svet. Pre väčšinu ľudí je to aj čas spomienok na detstvo, čas stretávania sa s blízkymi. V nedeľu 1. decembra sme aj u nás v Centre sociálnych služieb Papradno zapálili 1. adventnú sviečku a dni predtým sme si krátili prípravou vianočnej výzdoby. Naši starkí vyrábali venčeky na steny a dvere, ozdoby a salónky na stromček a začali si zdobiť svoje izbičky. Táto činnosť im prináša radosť, uspokojenie, pocit užitočnosti.

5. december bol u nás v domove sviatočnejší ako inokedy. V doobedňajších hodinách žiaci ZŠ s MŠ Brvnište prišli potešiť našich obyvateľov neobvyklými darčekom. Pani učiteľka Mirka Kušanová sa so svojimi žiakmi zapojila do krásnej vianočnej akcie *Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok*. Deti obdarovali každého nášho obyvateľa vkusne zabaleným darčekom – krabicou, v ktorej boli samé poklady – sladkosti, papuče, ponožky, čaje, sprchové gély, šampóny, mydlá, dekoračné sviečky a mnoho iných drobností, ba aj vlastnoručne vyrobené pozdravy od detí. Každý darček bol jedinečný. A každý vyvolal u obdarovaných šťastný výraz na tvári, slzy dojatia a slová vďaky pani učiteľke a žiakom. Aby sviatočná chvíľa bola ešte sviatočnejšia, Timko Kušan vyhrával na harmonike a veru niektorí naši si s ním aj zaspievali.

V tento deň ešte na nás čakala jedna pekná akcia – o 17. hodine naše zariadenie navštívil Mikuláš s čertom s plným košom mikulášskych balíčkov. Návštevu Mikuláša sme všetci očakávali, preto mali naši starkí pre Mikuláša pripravené básničky, pesničky alebo modlitbičky.

Týmto dňom však u nás advent nekončí. Do Vianoc nás ešte navštívia žiaci zo školského klubu, DFSk Podžiaranček a s niektorými občanmi Papradna a Brvništa sa po večeroch budeme modliť pri obraze Svätej rodiny, tzv. DEVIATNIK. Modlitbami sa poďakujeme za mihajúci sa rok, poprosíme za život, zdravie a spokojnosť v nastávajúcom roku a modlitby venujeme aj tým, po ktorých zostalo prázdne miesto pri stole.

Nielen v tento tajomný predvianočný čas by sme si mali nájsť čas jeden na druhého, na svojich blízkych, byť im oporou, byť ústretoivejšími, láskavejšími, milšími, pokúsiť sa o čosi častejšie a s väčšou pokorou ďakovať za to, čo máme. Nech rozžiarené oči, rodinná atmosféra, harmónia, pohoda, šťastie a spokojnosť pretrvávajú u nás v domove po celý nasledujúci rok.

Odpočuté

„Deti, kam sa dostanú duše zomretých ľudí po smrti?“ pýta sa pán farár na hodine náboženstva. „Do pekla alebo do neba,“ kričia žiaci. „Dobre, a ešte kam? Hanka, vedela by si povedať?“ Hanka rozmýšľala, ale slovo očistec jej nie a nie prísť na jazyk, a tak z nej vyhrkne: „Prosím, do práčky.“

„Jozko, odkiaľ vyhnal Pán Boh prvých ľudí Adama a Evu, keď zhršli?“ „Pán farár, neviem vám povedať, ale bolo to budz z RAJA alebo z LUCIE.“

„Fero, kam sa tak chystáš?“ „Idzem do Bystrice na cirkus.“ „A koľko stojí lístok?“ „Dzeczac eur.“ „Dzesac eur? Za to si já kúpim tri litre vína a to budze potom inakší cirkus, uvidíš.“

„Starý, čo dávajú v televízore?“ kričí žena z kuchyne na muža. „Vy počúvajú Trampa“. „Ale choj, aj ten si písal s Kočnerom?“

Vinco sa vybral na túru do Javorníkov. Keď sa už chýli k večeru, sused-kamarát začína mať o neho strach. Nakoniec sa vrátil až za tmy. „Nestalo sa ci niečo?“ vyzvedá sused od Vinca. „Ba veru stalo! Stretól som medvedza.“ „A čo, nebál si sa, neurobil ci nič?“ „To máš tak. Stáli sme od seba asi na dzesac metrvo a dzívali jeden na druhého pekne z očí do očí. A kedz duho ništ, vyhodzil som ruky hore a zakričal: AMATAHU! Medvedz sa zľaknúl, otočil sa a ušól.“ „To si mal ale ščascie,“ vydýchnuł si sused.

Na futbalovom ihrisku sa konajú športové hry dôchodcov z Papradna. Jednou zo športových disciplín je aj hod granátom. Keď príde rad na preborníčku Annu, trúfa si hodiť skoro z polovice ihriska. Rozhodca ju upozorňuje, aby sa postavila na čiaru, ale Anna sa nedá: „Čo mi ty máš rozkazovac, kam sa mám postavic. Stanem si dze chcem.“ Veru, mali by si od nej brať vzor naši reprezentanti, ktorí nedokážu trafiť cieľ ani od čiar!

Magda a Ambro Balušíkovi

Posedenie pri stromčeku

Vybraní členovia z Jednoty dôchodcov v Papradne sa zúčastnili milého podujatia organizovaného Okresným úradom Považská Bystrica s názvom Posedenie pod stromčekom 2019. Ide o ďalšiu možnosť stretnúť sa so seniormi z iných obcí a mesta Považská Bystrica. Súčasťou podujatia je aj oceňovanie jednotlivcov z jednotlivých klubov. Jedným z nich bol aj starosta našej obce za získanie titulu Dedina roka 2019.

Londýnske rezy

30 dkg hl.múky, 21 dkg masla, 9,5 dkg práškoveho cukru, 5 žltkov, 1/2 balíčka prášku do pečiva.

Postup: Všetko zmiesime a vypracované cesto dáme na nevymasťený plech, potrieme pikantným lekvárom. Potom ušľaháme sneh z 5 bielkov a do toho po častiach zašľaháme 31 dkg kryšt.cukru a 27 dkg mletých orechov. Túto masu natrieme na cesto s lekvárom a dáme piecť na 30min. pri 180 stupňoch. Po upečení hneď krájame len sneh s orechmi, lebo sa láme. Celé pokrájame až po vychladnutí.

V čase vianočnom sa radi vraciamе do detstva

Už sú tu zas. Krásne, veselé, biele, požehnané... Vianoce – sviatky, ktoré sa nikdy nezunujú, neprijedia, na ktoré sa každý rok tešíme a netrpezlivo ich čakáme. Starí, mladí i tí najmenší. Všetci pociťujeme ich čaro a túžbu nebyť sám, túžbu zasadiť sa za štedrovečerný stôl s najbližšími či aspoň vo dvojici. Všetci. Nech máme cez 80, 40 alebo 10. Ale každá táto generácia ich vníma trochu inak, veď predsa ich prežívala v inom čase, v iných podmienkach, v inej dobe. Priblížme si Vianoce troch generácií...

Už len najstaršia generácia dnešných osemdesiat a deväťdesiat ročných zhodnotí Vianoce slovami: „*Jó, vedz to bolo kedysi celkom ináč, jako je to čil.*“ Pospomínajú ešte aj na to, čo rozprávali ich rodičia či starí rodičia o starých časoch. V spomienkach je pre nich samých najcennejšie to, že ich prenosú desiatky rokov naspäť – do detstva. A nech tie ich Sviatky boli akékoľvek, každý si vyberie len to pekné, na čo rád spomína ešte aj dnes, pretože na zlé už zabudol.

Hlavným znakom očakávania príchodu Ježiška i samotných Vianoc u týchto ľudí bola zbožnosť a skromnosť. Zbožnosť získaná z rodinnej výchovy a skromnosť vychádzajúca z materiálnych podmienok. Už advent prinášal do domácností vybočenie z denného stereotypu – včasné vstávanie, keď zaviatými chodníkmi a cestami blikali lampáše a osvetľovali matné postavy vo vlniakoch, kabátoch a barani-

ciach. Sneh vŕzgal pod nohami ľudí, náhliacich sa do kostola na roráty. Neťažilo sa im vstať a ísť do zimy trebárs aj na druhú dedinu či zo zaviatej osady hlboko v horách. Ani dnešné najstaršie pamätníčky nezažili, aby sa príprava Vianoc sústredila len na posledné dva dni, dokonca len na jeden, keď ženy stihli všetko od skorého rána ešte za tmy: zamiesiť na chlieb a pupáky, oblieť izbu, prezliecť periny, obliečky vyprať a dať sušiť nad pec, lebo mali len jedny. S pečením si nerobili starosti, hlavne, že bol napečený belší chlieb a ak sa ušetrila nejaká korunka navyše, na stôl sa dostali aj buchty s tvarohom a lekvárom či makovník. V obyčajných rodinách darčeky nebývali alebo iba poskromne. Aké boli deti šťastné a pyšné, keď si našli pod stromčekom od Ježiška najnutnejšie oblečenie, pretože to, ktoré nosili, bolo už samá záplata. Až neskoršie prišla i nejaká tá hračka. „*Pomätám si, jako náš otec pomlčky vyrezal ze dreva konika aj jakýsi vozík k nemu pre Janka a mama zas nám dvom dievčackám ušila ze svojjej zászcery paňacko, čo malo aj ruky, aj nohy prišité. Oči a hubu mu vyšila a už bola baviačka. Nevieam, kedy to scihla, hadám po nociach. No a f ten Posní dzeň, kedz sme to našli pod májom, to bolo radosci! Duho sme zaspávali a cisli sme si hich v posceli k sebe, ty baviačky.*“

To sú, pravdaže, tie najstaršie spomienky, aké sa zachovali. Mladší častokrát už ani neveria, že sa aj takto žilo, veď oni prežívali Vianoce ináč. Prípravy na ne boli dlhšie ako pred rokmi, ženy upratovali, chystali koláče, zháňali darčeky. Z rádií sa už ozývali aj vianočné piesne. Určite si spomeniete na Vánoce, Vánoce prichádzejú, zpivejme, přátelé..., ale Tichá noc zaznela len občas, lebo koledy s náboženskou tematikou boli tabu. Kedysi v 50. – 60. rokoch minulého storočia boli snahy nechať z Vianoc zmiznúť kresťanskú podstatu. No aj napriek tomu darčeky deťom v socialistickom Československu stále nosil Ježiško a vo väčšine domácností bol betlehem s Jezuliatkom. Odvahu ísť do kostola už nenabrali všetci. Vždy sa tam našiel

niekto, kto sledoval účasť najmä tých ľudí, ktorí zastávali v práci nejakú funkciu alebo pracovali v školstve. Mnohí preto prešli so svojou vierou do rodinnej ilegality, a tak deti doma často počuli: „*Toto v škole nehovor...*“ Stôl býval bohatší, dostala sa naň nielen kapustnica a pupáky, ale aj ryba, zemiakový šalát bez majonézy a zákusky. Aj mandarínky a pomaranče na krátku chvíľu zdobili stôl, lebo po večeri sa deti nedočkavo vrhli na ne, veď v mnohých rodinách sa kupovali len na Vianoce. Ženy na ne vystáli aj hodinové fronty v zelovoci a veru niekedy sa všetkým ani neušli. Bohatšie bývali aj darčeky. Obyčajne nimi bývalo oblečenie, ale detské očka sa rozžiarili najmä vtedy, keď zbadali pod stromčekom hračku, nech bola akákoľvek. Na oblečenie sa vo vesne tiež stálo v dlhom rade aj na dvakrát. Po prázdninách deti prichádzali do školy každé v niečom novom, obdivovali si nové veci navzájom, ba si aj závideli. Frajer bol ten, kto prišiel v novej vetrovke alebo kabáte.

A aké sú Vianoce dnes, vieme všetci. Hoci nám niekedy ležú na nervy reklamy s ponukou vianočných darčiekov, ktoré na nás chrľí televízor už od októbra, a v obchodných reťazcoch sa takmer potkýname o vianočný tovar dva mesiace pred Štedrým dňom, predsa všetci v akomsi tajnom očakávaní počítame dni, ktoré zostávajú do najkrajších sviatkov v roku. Upratujeme, zháňame darčeky, s výberom ktorých máme rok čo rok väčšie problémy, veď oblečenia máme dosť a deti majú hračiek neúrekom, zdobíme interiér i okolie našich domovov, všetko bliká, trbliede sa, stromček máme aj týždeň dopredu, zákusky si necháme napiecť, len aby bolo 24. decembra všetko v čomsi výnimočné, veď „Vianoce“ máme takmer každý deň. A predsa – i dnes prežívame tieto sviatky najintenzívnejšie vtedy, ak sú v rodine malé deti. Rozžiarené detské oči pri pohľade na sviatkiaci a ozdobený stromček a tajomstvo ukryté v zabalených a mašľou previazaných krabiciach sú niečím, čo nás neprestáva dojímať a motivovať k príprave tých najkrajších Vianoc. Veď aj my starší sa v čase vianočnom vraciamе do detstva. Bezstarostného, bezpečného, keď sa život ťahal ako dlhočizná čiara, ktorej koniec bol kdesi v nekončene. Nikto z nás si nedá zobrať a zakaliť tieto spomienky, ktoré sú často krajšie ako v skutočnosti bol život. A také nech zostanú aj pre naše deti, keď už sami budú pripravovať Vianoce pre svoje deti. Milí čitatelia, nech sú vaše Vianoce plné zdravia, šťastia a rodinnej pohody. Prežite požehnané sviatky so všetkým, čo k nim patrí!

Betlehemci a gricovia.

V ľadovej Papradianke

Vianoce budú na blate, preto šup do vody. Aj keď teploty predposledný decembrový týždeň sa šplhajú vyššie, vodnú hladinu v rieke Papradňanka väčšina z nás najradšej iba pohladí pohľadom. Ale sú tu ľadoví medvedi, ktorých v nej na Nový rok uvidíme.

Ľadoví medvedi – novoročné kúpanie v stave pri bývalej Vesne.

Pod'akovanie

TJ Žiar Papradno ďakuje futbalistom, trénerom, funkcionárom TJ Žiar Papradno, celému obslužnému personálu za reprezentáciu obce v roku 2019. Ďakujeme rodinným príslušníkom za pochopenie a trpezlivosť. Ďakujeme fanúšikom, obecnému zastupiteľstvu a starostovi obce za priazeň a finančnú podporu počas celého roka. Vám všetkým žijúcim v najkrajšej dedine roka za rok 2019 prajeme požehnané vianočné sviatky a úspešný zdravím naplnený rok 2020.

S úctou Stanislav Lališ, predseda TJ

Stop vo vybijanej, ale úsilie nehýbalo

Žiaci 3. a 4. ročníka našej školy sa vo štvrtok 14. 11. 2019 zúčastnili prvého kola vo vybijanej, ktoré sa uskutočnilo na súkromnej ZŠ DSA v Považskej Bystrici. Za súperov mali výber žiakov zo ZŠ DSA Považská Bystrica a žiakov zo ZŠ Pružina. Víťaz tohto kola postupuje v súťaži ďalej. Nám sa postúpiť nepodarilo. Aj napriek tomu za prípravu a reprezentáciu našej školy ďakujeme týmto žiakom: Timei Cabadajovej, Alžbete Cedzovej, Lei Michaele Peťkovej, Petre Šmulíkovej, Eve Zboranovej, Filipovi Bulíkovi, Samuelovi Kurnocikovi, Šimonovi Hrebičíkovi, Davidovi Říčkovi z tretej triedy a Soni Buriancovej, Miroslave Baštekovéj, Davidovi Truchlíkovi, Lukášovi Slosarčíkovi a Adamovi Zboranovi zo štvrtej triedy.

Futbalové tabuľky

6. liga muži		6. liga dorastenci	
1.D.Kočkovce	14 9 2 3 30:18 29	1.H.Poruba	10 10 0 0 65:8 30
2.Šebešťanová	14 9 1 4 32:21 28	2.Pružina	11 9 0 2 34:13 27
3.Bolešov	14 8 2 4 36:19 26	3.Udiča	11 7 1 3 28:17 22
4.Papradno	14 7 4 3 32:17 25	4.Streženice	11 6 1 4 29:22 19
5.Tuchyňa	14 7 4 3 28:26 25	5.Lednica	11 6 1 4 31:30 19
6.Visolaje	14 6 4 4 26:19 22	6.Plevník	11 5 1 5 36:48 16
7.Udiča	14 6 3 5 34:31 21	7.Brvníšte	11 4 1 6 23:32 13
8.Sverepec	14 6 2 6 16:15 20	8.Kvašov	10 3 1 6 16:27 10
9.Streženice	14 6 0 8 26:26 18	9.Sverepec	10 3 0 7 19:22 9
10.Jasenica	14 6 0 8 23:27 18	10.D.Kočkovce	11 1 2 8 11:39 5
11.Dohňany	14 4 5 5 23:31 17	11.Pruské	11 0 2 9 10:44 2
12.Lysá	14 2 5 7 12:28 11		
13.K.Podhradie	14 3 1 10 18:34 10	4. liga starší žiaci	
14.Mikušovce	14 1 3 10 19:43 6	1.Domaníža	8 7 0 1 56:12 21
		2.Jasenica	8 7 0 1 48:17 21
		3.Plevník	8 5 1 2 42:18 16
		4.D.Mariková	8 4 2 2 43:15 14
		5.Papradno	8 3 1 4 29:20 10
		6.Streženice	8 3 0 5 45:41 9
		7.Prečín	8 2 1 5 23:52 7
		8.Podmanín	8 1 3 4 28:35 6
		10.Pružina	8 0 0 8 4:108 0

Príďte hrať stolný tenis

Obec Papradno a stolnotenisový klub Dalas Papradno pozývajú na 1. ročník Memoriálu Juraja Palka, ktorý bude v sobotu 28. 12. 2019 v telocvični ZŠ a MŠ Papradno, začiatok od 9,15 h. Hrať budú kategórie mládeže do 18 rokov a dospelí nad 18 rokov.

Turnaj je určený pre neregistrovaných hráčov Papradnianskej doliny. Treba si priniesť čistú halovú obuv a dobrú náladu.

Naším stolným tenistom pribudli noví členovia. V súťažnom ročníku 2019/2020 sú v súťažiach už dve družstvá. V siedmej lige hrá A tím a v ôsmej lige B tím.

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing.Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@csspapradno.sk, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, Mgr. Margita Bulíková. e-mail: papradno@papradno.sk. **Príprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolene Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg. číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.